

בְּאֵשֶׁר הוּא אָדָם

אלינה רום כהן

אוצרת: גליה בר אור

בְּאִנְשׁוֹ הוּא אָדָם

אלינה רום כהן

אוצרת: גליה בר אור

קטלוג

אוצרת התערוכה: גליה בר אור

עריכת טקסט: רותי קליין

תרגום לאנגלית: אילן אביתר

צילום: אבי אמסלם (עמ': 7, 9, 10, 12, 20, 21, 23, 26)

יגאל פרדו (כריכה עברית; עמ': 4, 8, 13, 24, 25; כריכה אנגלית)

עיצוב והפקה: סטודיו עידית ענת

נובמבר 2023 - ינואר 2024

© כל הזכויות שמורות

בתימיכת משרד התרבות והספורט, מנהל תרבות.

המחלקה לאמנות פלסטית, עיריית רחובות.

החברה העירונית רחובות לתרבות, פנאי וספורט.

לצידה של תהום

גליה בר אור, אוצרת

המתמטיקה והמחשבים דווקא. באמנות החלה לעסוק רק עם עלייתה ארצה ב־1992, ומאז עשתה את ביקוריה בעיירת ילדותה לאורך השנים כאמנית. נופי ילדותה היו לה מבוע לדיאלוג פנימי עם חומרי זיכרון המציפים משקעי יחסים ומערכות משמעות. היא נסעה לשם שוב ושוב ובהדרגה פיתחה עבודה רבת־חומית רחבת יריעה בציוו, פיסול, פרפורמנס, כתיבה ועבודת וידאו. לדבריה, התשוקה לאמנות יקדה בה מאז שהיא זוכרת את עצמה. ואכן, בעבודותיה הראשונות בארץ עסקה בדיאלוג עם זיכרון הילדה המשקיפה על העולם שבחוץ דרך זגוגית החלון ומסמנת באצבעה צורות ב'קרומ' האד העוטה את הזכוכית הקרה. בעבודותיה המוקדמות ציירה על זכוכיות חלונות נושנים שאספה מבתיים שננטשו או חודשו. מצע זה לאמנות לא היה לוח חלק אלא סוג של רדי-מייד, חפץ מצוי שעדיין מטמיע בנוכחותו שכבות זמן והתנסות אנושית. החפץ הפך למשתתף פעיל בפעולת ההיזכרות שלה, משום שגם אם נעקר וטולטל ממקומו, הרי זכוכית החלון עדיין נטועה במסגרת וחוצצת בין הפנים לחוץ, מסמנת מרחב־סף מגן בדומה לקרום העור.

הכותרת 'לצידה של תהום' מיטיבה גם לתאר את נוף עיירת ילדותה כפי שצילמה אותו בסרטיה – בתי עץ נושנים בשלבי התפוררות מתקדמים הניצבים על מדרון תלול שהליכה בשביליו בלילה עלולה להסתיים בקריסה לתהום. התהום, מסתבר, נפערה גם בתוך הבית פנימה: היא ואביה החורג עבדו יחדיו בשיפוץ החלונות והרהיטים בביתם המתפרק, אך ככל שעבדו כך שקע הבית בכאוס. ואכן, בעבודת הווידאו שיצרה בעיירת ילדותה יש סצנה של רפסודה המיטלטלת בים, הכלאה שבין בית רעוע למקלט ארעי של פליטות.²

לאורך השנה שקדמה לפתיחת התערוכה בגלריה העירונית ברחובות, עבדה אלינה רום כהן על מיצב שמתייחס למרחב הגלריה כולו כבימת תצוגה מורכבת אחת ותנועת הקהל מהווה חלק בלתי נפרד ממנה. היא יצרה מופע פיסול בכיכובן של דמויות העשויות מפיסות זכוכית, שבריי־שברים שכמו נאספו מזגוגית מנופצת.

הפסלים הוצבו על הרצפה החשופה בלא כני פסלים, שרועים או ניצבים כשהם מעוגנים בחלקם בשברי יציקות מלט שנלקחו ממדרכות שפורקו, וסביב להם שאריות אספלט שלוקט מדרכים סלולות שחודשו או חרבו. הדמויות הדקות אחוזות בפיסותיהן בעוגן המייצב אותן וכמו ניצבות על בלימה באיזון על סף השבר. למיצב המרכזי היא קראה 'לצידה של תהום', ציטוט מילות הפתיחה לשירו המטלטל של המשורר ולדימיר ויסוצקי.

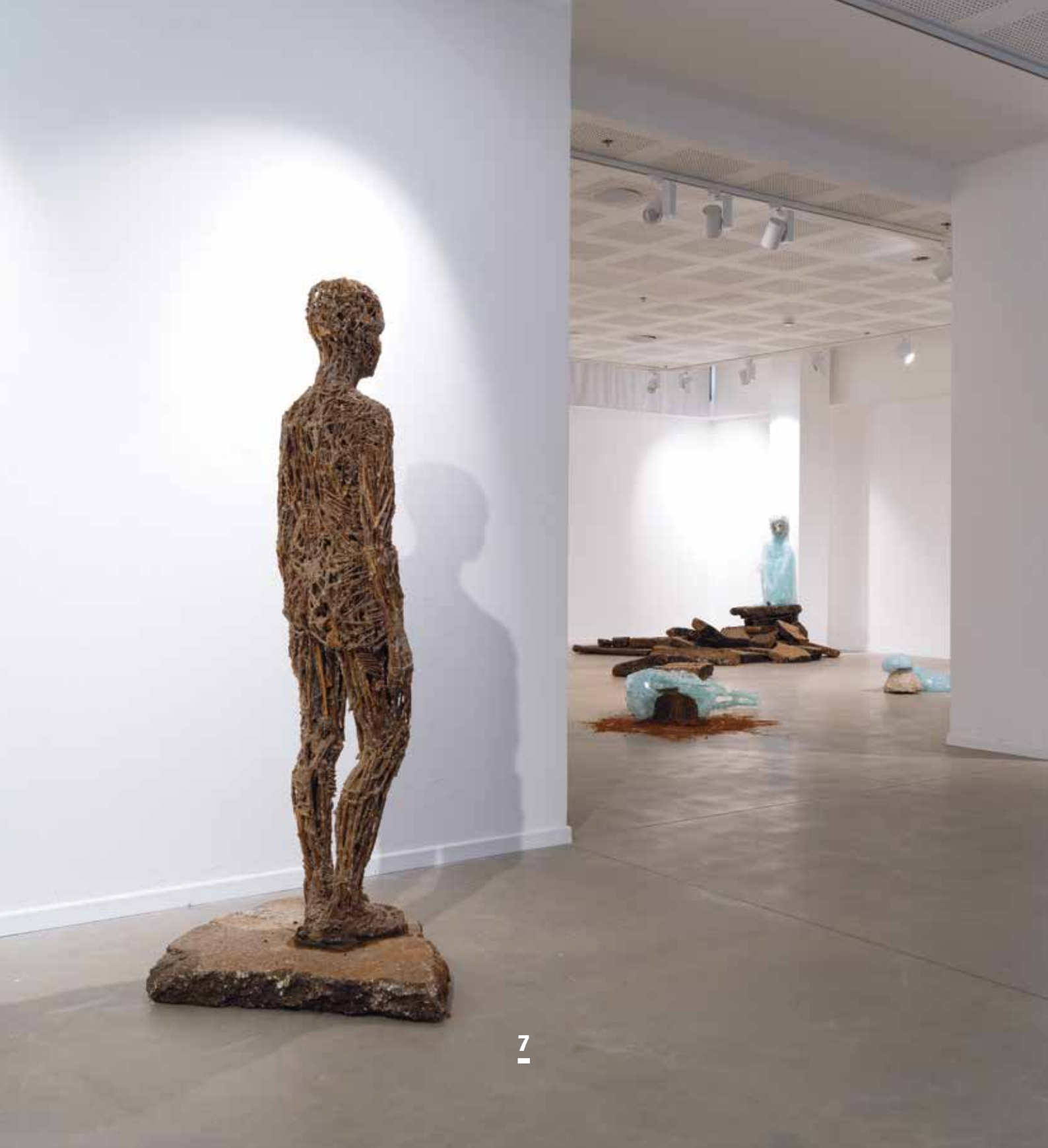
בנופים האלה, המשלבים הרס ובנייה, בחרה האמנית להציב דמויות העשויות זכוכית שבירה ולא יצוקות ברונזה או חצובות בשיש כאותם הפסלים הניצבים על כנים במוזיאונים ברחבי העולם, ומסמנים בועת נצח שאין לטלטלת הזמן נגיעה בה. ואומנם מראשית דרכה באמנות עסקה רום כהן בחומרים שאינם מזוהים עם אמנות גבוהה – זכוכית ושעווה, זפת וברזל, חומרים של השתנות ותנועה בין מצבי צבירה נזילים המשוקעים במבע החומר. בחומרים אלו היא מהפכת בעודה בוראת מתוכם זהויות חדשות, ואף מתייחסת לזיקה המתקיימת בין זהויות אלו לחומר, להוויית ילדותה ולטלטלת העקירה והמעבר לישראל!¹

רום כהן נולדה בטגנרוג, רוסיה, עיירת דייגים על גדות נהר הדון סמוך לגבול אוקראינה, ושם התמקדו חייה בתחומי

2. ראו נופים והיבטים ביוגרפיים המשולבים בחלימה ופיקציה בסרטה "חומר בלתי שתיל", 2017, עורך: יובל כהן, צלם: יבגני וורוביוב (20 דקות).

1. לנושא זה ראו טל דקל, "זיכרונות שקופים: הגירה, מגדר וחומריות, מקרה הבוחן של האמנית אלינה רום-כהן", בתוך נעמה שפי ועדנה לומסקי פדר (עורכות), זיכרון, חפצים וייצוגים, חיפה: הוצאת פרדס, 2023.

'באשר הוא אדם' הוא 'אדם באשר הוא'

העבודה על התערוכה החלה לפני חודשים רבים ברוח 'לצידה של תהום'. מי שיער אז שאותה 'תהום רבה' תפער את פיה בעת פתיחת התערוכה? סביב לנו ובתוכנו שואה ושבר שהם מעבר ליכולת ההכלה והביטוי במילה ובסמל. התערוכה 'באשר הוא אדם' נפתחה בגלריה העירונית ברחובות מתוך אמונה בכוחה של האמנות לתת מבע לנוכח תהום, מבע שהוא מעבר למילים, ומתוך אמונה בכוחו המרפא של המפגש, של היחד. זהו מפגש נטול תוויות שהשיתו אחרים על כל אחת ואחד מאיתנו כיחידים וכקבוצה, אמנות הקושרת גוף, רגש, נפש ורוח של אדם באשר הוא.

המהלך שהתגבש בעבודתה ובתערוכה 'באשר הוא אדם' מהדהד היבטים רפלקסיביים השואלים על עצם עשיית אמנות ועל מבע החומר הנקשר להוויית עולמות הנפש. המהלך כולו מהדהד את החלל המניע גם מערכות יחסים ראשוניות, ומציף אמנות שבכוחה לנגוע בגלי ההדף של טלטלת התהום הבלתי מפורש שאינו ניתן לביטוי מילולי. בתערוכה מוצגת גם עבודת וידאו חדשה המשלבת קטעי תיעוד מהמלחמה באוקראינה וכוללת עבודת פרפורמנס והנפשה. למעשה, סצנת הפרפורמנס בסרט (גבר ניצב בבור) צולמה כבר ב־2019, אך מגפת הקורונה ופריצת המלחמה באוקראינה אילצו את האמנית לערוך בשנים קשות אלו תפנית מורכבת. התוצאה ניכרת בעבודת הווידאו 'עשן' המוצגת בתערוכה זו בראשונה.³ בעבודת הווידאו ניכר התהליך הנחוש והאמיץ של אלינה רום כהן להצליב נקודות מבט בד בבד מהפנים ומהחוץ, וזאת באמצעות מפגש שהיא יוצרת בין מצלמה לבני אדם. המתח שמייצר הדימוי התקשורתי המטלטל והמניפולטיבי משוקע בתהליכי ההשתנות האישית שהיא עוברת 'לצידה של תהום'. ההצבה בתערוכה מהווה שלב נוסף בהתמודדותה של רום כהן במצבי קיצון. לדבריה, בשנים הקודמות עסקה בעור הגוף כאלמנט אשלייתי ויצרה פסלים נטולי עור שחלקיהם הפנימיים עשויים שברי זכוכית, ואילו בשנה האחרונה עבר המיקוד בעבודתה להשלכות חוויית השבר המתמשך על הגוף ועל הנפש: "לאחרונה אני מתחילה לגעת בסוג אחר של הפרדה, כאשר היסודות מתערערים לחלוטין והיכולת שלנו לגעת בחוויה מוגבלת. המרחק מחוויית האסון מצטמצם לידי נגיעה של הממשי המערער גם את היסודות שלנו" (אלינה רום כהן, ספטמבר 2023).

3. 'עשן', 2019-2023, עורך: יובל כהן (5 דקות).

"לצידה של תהום", 2023, זכוכית, בטון, שברי אספלט
"At the Edge of the Abyss", 2023, Glass, concrete, asphalt

"Smoke", 2020-2023, Video. editor: Yuval Cohen

"עשן", 2020-2023, עבודת וידאו. עורך: יובל כהן

סוסיים לא קשובים

ולדימיר ויסוצקי

לצדה של תהום את עומקה מי יודע
דוהר, מכה בשוט, מאיץ סוסיי עייף יגע...
אין אויר בריאותי עוד, רוח ערפל בולע
ומפעמי המוות מתפעם, לסוף פוסע.

אל תאיצו ת' הקצב סוסיי, קצת האטו
אל תצייתו. לשוט הרע
לא קשובים אלי סוסיי. אותי אל תמוטטו
הן טרם חייתי, לא השמעתי שירה.

אני אשקה את סוסיי
ואסיים את שיריי
עד בוא הרגע שבו יוותרו בלעדי...

אעלם בסערה, כנוצה קלילה אעוף לי
ועם שחר במזחלת, על השלג יגררוני.
אז למעני האטו צעד, אתם סוסיי חכו לי
האריכו את חיי במעט, אלים לא ישמרוני.

אל תאיצו ת' קצב, רחמו, האטו
אל תגבירו את הדהירה
אך לא קשובים אלי סוסיי. אותי לא תמוטטו
אם זה סופי, אז אסיים בשירה...

אני אשקה את סוסיי
ואסיים את שיריי
עד בוא הרגע שבו תיוותרו בלעדי...

תרגום מרוסית: תמרה אמיתי
מתוך הספר: "ולדימיר ויסוצקי מדבר עברית" (הוצאת תיאטרון מרכז העיר חיפה, בסיוע מפעל הפיס 2013)

from the inside and the outside, through the encounter she creates between the camera and the people who are its objects. The tension created by the shocking and manipulative media image is immersed in the processes of personal transformation that she undergoes 'along the ledge of the abyss.'

The installation in the exhibition is another stage in the way Rom Cohen copes with extreme situations. According to the artist, in previous years, she treated human skin as an illusory element and created skinless sculptures whose inner parts are made of shards of glass. In contrast, in the past year, the focus of her work has shifted to the implications of the experience of ongoing fracture on the body and mind: "Recently I have begun to touch on a different kind of separation, where the foundations are crumbling and our ability to touch the experience is limited. The distance from the experience of disaster is redacted to touching the real that undermines our foundations as well." (Alina Rom Cohen, September 2023).

Work on the exhibition began many months ago in the spirit of 'Along the Ledge of the Abyss.' Who imagined then that the same 'great abyss' would crack open just at the time of the launch of the

exhibition? Around us and within us destruction and devastation that are beyond our ability to contain and express both in words and symbols. The exhibition 'Along the Ledge of the Abyss' opened at the Municipal Gallery in Rehovot out of a belief in the power of art as a means of expression in the face of an abyss — an expression that is beyond the power of words — and out of faith in the healing power of encounter, of togetherness. It is an encounter devoid of labels imposed by others on each of us, both as individuals and as a group; it is art that connects the body, emotion, soul and spirit of every human being — whoever they may be.

"עקדה", 2020, זכוכית, עץ, פחם
"Akedah", 2020, Glass, wood, charcoal

Along the Ledge of the Abyss

Galia Bar Or

Throughout the year preceding the opening of her exhibition at the Municipal Gallery in Rehovot, Alina Rom Cohen worked on an installation that relates to the entire gallery space as one complex exhibition stage, in which the audience's movement is an inseparable part. She created a sculptural show featuring figures made of shards of glass — fragments that seem to have been collected from shattered windows.

The statues were placed on the bare floor without pedestals, some sprawled, some standing, others partially anchored by fragments of cement castings taken from dismantled sidewalks, surrounded by remnants of pieces of asphalt collected from paved roads that had been dug up or destroyed. The slender figures are gripped by the anchor that stabilizes them, as if balanced on the verge of a crevice. The exhibition and its main installation are titled "Along the Ledge of the Abyss," after the opening words of poet Vladimir Visotsky's startling poem, "Horses."

In these scenes, which combine destruction and restoration, the artist chose to place figures made of broken glass rather than cast in bronze or carved in marble like the sculptures that stand on pedestals in museums around the world; representing an eternal bubble that cannot be

touched by the tremors of time. Indeed, from the outset of her artistic career, Rom Cohen has dealt with materials that are not identified with high art — glass and wax, tar and iron, materials that embody morphosis and movement between fluid states of accumulation immersed in the expression of matter. With these materials, she transforms the statues while creating new identities, and at the same time relates to the connection that exists between these identities and matter, to her childhood experience, and the upheaval of displacement and relocation to Israel.¹

Rom Cohen was born in Taganrog, Russia, a fishing town near the Ukrainian border, where her life revolved around mathematics and computers. It was only after she immigrated to Israel in 1992, that she became an artist, and as an artist she has since visited her childhood town many times. The landscapes of her childhood were a spring for an inner dialogue with memory materials, flooding residues of relationships and systems of meaning. She traveled there repeatedly and gradually developed a wide-ranging body of multidisciplinary work in painting, sculpture, performance, writing and video work.

She says the passion for art has lingered in her

for as long as she can remember. In her first works in Israel, she engaged in dialogue with the memory of the girl who looks at the outside world through a windowpane and with her finger draws shapes on the 'membrane' of mist enveloping the cold glass. In her early works, she painted on old windowpanes that she collected from abandoned or renovated homes. This platform was not a blank slate but a kind of ready-made — a found object that assimilates through its presence layers of time and human experience. The object became an active participant in its act of recall, because, even if it has been uprooted and shaken, the window glass is still planted in its frame and separates the inside from the outside, marking a protective threshold space like the skin membrane.

The title, "Along the Ledge of the Abyss," best describes the landscape of Rom Cohen's childhood town as she filmed it in her videos — old and crumbling wooden houses perched on a steep slope that might collapse into the abyss. A chasm, it turns out, opened up inside the house as well: she and her stepfather worked together to renovate the windows and furniture in their crumbling home, but the more they worked, the more the house sank into chaos.

Indeed, in one of the video works she created in her childhood town, there is a scene of a raft pitching in the sea, a cross between a dilapidated house and a temporary shelter for refugeehood.²

A human being no matter what

The process that took shape in her work and in the exhibition 'Along the Ledge of the Abyss' echoes reflexive aspects that question the very making of art and the expression of the material associated with the experience of the worlds of the soul. The entire process echoes the void that drives even primary relationships and brings up art that can touch the shockwaves of the unexplicit abyss that cannot be verbally expressed.

The exhibition also features a new video work that combines documentary footage from the war in Ukraine and includes performance work and animation. The performance scene in the film (a man standing in a pit) was filmed back in 2019, but the COVID-19 pandemic and the outbreak of war in Ukraine forced the artist to make a complex turn during these difficult years. The result is evident in the video work "Smoke" presented in this exhibition for the first time.³ The video shows Alina Rom Cohen's determined and courageous process of crossing perspectives simultaneously

1. For this topic, see Tal Dekel, "Invisible Memories: Migration, Gender and Materialism, the Case Study of the Artist Alina Rom-Cohen," in Naama Sheffy and Edna Lomsky Feder (eds.), **Memory, Objects and Representations**, Haifa: Pardes Publishing, 2023 (Hebrew).

2. See landscapes and biographical aspects combined with dreaming and fiction in her film "Unseeded Material," 2017, editor: Yuval Cohen, cinematographer: Evgeny Vorobyov (20 minutes).

3. "Smoke," 2019-2023, editor: Yuval Cohen (5 min).

Gallery Director: Celine Izbornitsky

Catalog

Curator: Galia Bar Or

Text editing: Ruti Klein

English translation: Ilan Evyatar

Photographers: Yigal Pardo (Hebrew cover; pages: 4, 8, 13, 24, 25; English cover)

Avi Amsalem (Pages: 7, 9, 10, 12, 20, 21, 23, 26)

Design and production: studio idit and anat - Iditanat.com

November 2023 - January 2024

© All Rights Reserved

With support from the Culture Division of the Ministry of Culture and Sports. The Fine Art Division, Rehovot Municipality. The Rehovot Municipal corporation for Culture, Sports and Recreation.

AT THE LEDGE OF THE ABYSS

Alina Rom Cohen

Curator: Galia Bar Or

AT THE LEDGE OF THE ABYSS

Alina Rom Cohen

Curator: Galia Bar Or